

S kakšnimi težavami se bore jeseniški kovinarji

Ob analizi izpolnitve polletnega plana

Zasedanje delavskega sveta Jeseniške železarnice, ki je obravnavalo polletni plan proizvodnje, je pokazalo, da ne gre brez vseh težav. Ugotovili so, da kljub povečanemu naporu delovnega kolektiva niso bili dosegli pričakovanih rezultatov. Pokazalo se je, da obstaja predvsem dvoje osnovnih problemov podjetja, in sicer nedoseganje posameznih postavk finančnega plana zaradi med letnim spreminjenjem pogojev proizvodnje, drugič pa v zvezi s tem nastali problem nagrajevanja delavcev po novem plačilnem sistemu.

Železarnice je svoj polletni plan proizvodnje po količini sicer dosegla in celo preseгла, pač pa ni dosegla predvidene akumulacije. Ta znaša za prvo polletje letošnjega leta — pri prodajni vrednosti proizvodnega blaga v znesku ca 11 milijard dinarjev — le nekaj nad 42 odstotkov planirane, to je nekaj manj kot 2 in pol milijardi dinarjev.

dov z istočasnim zmanjšanjem stroškov proizvodnje.

Tega pa podjetje, kot že rečeno, ni doseglo, ker je moralo uporabljati slabšo rudo (limonit namesto siderita), ker se je poslabšala kvaliteta premoga in koks in pa zaradi še nekaterih drugih pomanjkljivosti, ki so nepredvideno nastopile. Zaradi tega je bil, kljub povečanemu naporu delovnega kolektiva, dosegan slabši izplen in nastopila je večja potrošnja premoga in koks (med drugim tudi zaradi vlage), kar je povzročilo zvišanje stroškov

energije, kar sicer z ozirom na dnevno potrošnjo nad 100.000 kilovatnih ur ni veliko, vendar pa precej, ako primanjkuje električne energije nasploh, kot je to pri nas primer prav sedaj.

Kljub povečanemu stroškom proizvodnje pa je jeseniška železarna le dosegla določeno prihranke na materialu. Kot je znano, pa gre za izplačila prihranke na materialu v breme materialnih stroškov. Ker pa so se stroški proizvodnje zvišali v celoti, bi izplačevanje premij za prihrane na materialu stroške proizvodnje le, zvišalo.

proizvodnje. V zvezi s tem je potrebno omeniti tudi dejstvo, da je delovni kolektiv ob teh spremenjenih pogojih vložil mnogo več naporov in prizadevanja kot običajno, vendar pa je za to prejel manj, kot bi pri tem plačilnem sistemu dobil ob lanskih pogojih proizvodnje. Deloma bi delovni kolektiv sicer lahko zmanjšal stroške proizvodnje, če bi železarna uporabljala tudi lastno električno energijo, za kar pa manjka cca 25 milijonov dinarjev, ki bi omogočili proizvodnjo lastne energije. Gre namreč za proizvodnjo cca 6000 kilovatnih ur električne

Nagrajena živina nastopa

Doslej 12.000 obiskovalcev na republiški razstavi živine

Ljubljana, 5. sept. Republiška razstava živine je že prvi dan izpolnila pričakovanja njenih organizatorjev. Okrog 9000 ljudi s podedelja in mesta je prišlo v nedeljo na razstaveni prostor, da bi si ogledali del elite črede, ki jo je uspelo našim živinorejcem vzrediti v 10 letih. Danes dopoldne je bilo sicer obiskovalcev iz razumljivega razloga, ker je delovni dan, manj, bili pa so po večini kmetje, ki jih razstava ne zanima samo kot zanimivost temveč predvsem s strokovne strani in se zato tudi dalj časa zadržujejo na razstavem prostoru.

»Obiskovalce vabimo, da si ogledajo predvajanje nagrajene živine,« je malo pred desetjo napovedal zvočnik. Prostor za predvajanje so kmalu obkrožili radovedni obiskovalci. Najprej so pripeljali dva krasna lipčanca in sicer žrebca št. 1, svetlega sivca, ki je eden glavnih plemenjakov v državi kobilarni Lipica in je prejel častno zlato plaketo Zveze kmetijskih zbornic Jugoslavije ter poleg žrebca Dubovino, prav tako iz Lipice. Obe živali sta bili zlasti elegantni v lahni teku, samo žrebec je bil tu in tam malo

preveč živahen, tako, da je moral spremljevalec krepkeje prijeti za uzo. Napovedovalec ing. Ferčej je še posebej naglasil odlični hod in tudi delovno sposobnost omenjenih živali.

V prvi skupini goveda je nastopila skupina gorenjske plemenske pingavske živine. Pred predvajanjem je stasit gorenjski fant v narodni noši v družbi zale Gorenjke po pastirskem običaju zatrobil na kozji rog. Gorenjsko skupino je vodil Cene Preželj, mlečni nadkontrolor iz Bohinja prav tako v narodni noši in s harmoniko. Prvega so vodili bika Cvetana, last Kmetijske zadruge Kranj, ki pa ni bil preveč discipliniran in so ga poslali iz kroga predčasno. V drugi kravi so bile tudi nekatere odlične živali, med njimi je ena prejela kot nagrado velik zvonec Glavne zadruške zveze Slovenije, ena pa zlato plaketo sekretariata za gospodarstvo Slovenije.

Tako je sledila skupina za skupino živali: sivorjave krave iz okolice Ljubljane in Novega mesta, kjer se zlasti odlikujejo živali, ki jih vzreja posestvo kmetijskega inštituta Ponoviče, tako na primer krava Polonca, ki daje letno povprečno 4400 kg mleka ali krava Oglja, last istega posestva, ki je dala letos že 5700 kg mleka in ki se bori za prvenstvo v mlečnosti v naši republiki; nadalje hladnokrvne kobile, ki pa so bile toplo kar živahne in jih največ rede kmetje iz okolice Ljubljane in Maribora za delo; skupina sivorjave goveda Ukrajine zadruške zveze Gorica na čelu z bikom Milenkem, ki je bil ocenjen kot najboljši te pasme (prejel je zlato plaketo zveze kmetijske zbornice) in ga je kupila Veterinarska bolnišnica v Ljubljani za 180 tisoč din za proizvodnjo semena; sledila je skupina Ukrajine zadruške zveze Maribor z belo slovensko pasmo, ki je včasih slovela zaradi mesa, sedaj je pa ta pasma že bolj redka in jo zato križajo s sivorjavo; nadalje toplokrvne kobile predvsem kasaj iz kobilarne Turnišče in okolice Ljutomer in ter Sentjerneja.

Na predvajanju, ki so dvakrat dnevno ob 10 in popoldne ob 17 se obiskovalci najlaže seznanili z vsemi prednostmi in odlikami razstavljenih živali. Ker pa nastopajo same plemenske živali, je potrebna previdnost in discipliniranost obiskovalcev, da ne bi prišlo do kake nesreče.

Danes si je razstavo ogledalo okrog 3000 ljudi.

Nad 15.000 ljudi obiskalo razstavo vin

Včeraj so se začela strokovna predavanja o vinogradništvu — Poljska gospodarska delegacija na razstavi

Včeraj je I. mednarodno razstavo vin v Ljubljani obiskala trgovinska delegacija Ljudske republike Poljske. Delegacija se je dalje časa zadržala na razstavišču, si ogledala in ocenila razne vzorce vin ter se zanimala za možnosti in pogoje nakupa našega vina.

Razstava je dobro obiskana, saj jo je že v prvih dveh dneh posejlo nad 15 tisoč ljudi. Dokaj živahno se odvija tudi nakup in prodaja vina in je bilo dosedaj sklenjenih za okoli 40 milijonov dinarjev trgovskih poslov. Danes je bilo na razstavi dvoje strokovnih posvetovanj o vinogradništvu. Dopoldne je gospod Lenz Moser, Avstrija, govoril o racionalizaciji v vinogradništvu. Poudaril je odlične uspehe v gojitvi vinske trte v visoki kulturi, pri kateri ni potrebno kolje in kjer je vinska trta v vinogradih nasajena v široko razmaknjenih vrstah — do 4 m, ki olajšajo strojno obdelavo in škropljenje vinogradov, zmanjšujejo uporabo delovne sile in stroške, poleg tega pa je tako trta mnogo odjemnejša proti mrazu in ima zlasti po petem letu večji in kvalitetnejši donos od običajno gojene trte. Govoril je tudi o svojih izkustvih pri gnojenju vinogradov, kar tudi bistveno vpliva na odpornost in rast vinske trte.

Na popoldanskem posvetovanju je govoril gospod G. A. Senes, Francija, o svetovni vinski proizvodnji in trgovini. Gospod Senes je podal zanimive podatke o vinski proizvodnji v Franciji, ki danes preživlja občno krizo, katero vedno močnejša produkcija in konkurenca vin iz Alžira še stopnjuje. Podal je analizo vinske proizvodnje posameznih največjih svetovnih vinorodnih držav ter na koncu ugotovil, da je le ta v prvi vrsti odvisna od uporabe modernih strojev in naprav v vinogradništvu in kletarstvu. Važen problem za celotno vinsko proizvodnjo in prodajo vino predstavljata tudi neenakomerna potrošnja vin v posameznih državah, saj potrošnja vina v Franciji doseže 126 litrov vina na leto na osebo, dočim znaša potrošnja vina v Holandski in na Norveškem le 1 liter na osebo letno. Gospod Senes priporoča v obeh primerih posredovanje mednarodnega komiteja za zdravo potrošnjo vina. Prav tako priporoča in pozdravlja medsebojno spoznavanje in

zblizevanje vinogradnikov na manifestacijah kot je sedanja I. mednarodna razstava vin v Ljubljani in kot je bila slična prireditelj v Montpellieru.

Gorenjsko plemensko pingavsko živino predvajajo živinorejci v narodnih nošah. Prireditelj sta si vsaj opolne ogledala tudi predsednik republiškega sveta tov. Boris Kraigher in pokrovitelj razstave predsednik Glavne zadruške zveze tov. Viktor Avbelj. Tov. Boris Kraigher je sprito uspele razstave prirediteljem izrekel svoje priznanje.

Gorenjsko plemensko pingavsko živino predvajajo živinorejci v narodnih nošah. Prireditelj sta si vsaj opolne ogledala tudi predsednik republiškega sveta tov. Boris Kraigher in pokrovitelj razstave predsednik Glavne zadruške zveze tov. Viktor Avbelj. Tov. Boris Kraigher je sprito uspele razstave prirediteljem izrekel svoje priznanje.

Odprite plošče zaslužnemu izseljencu

Reka, 5. sept. Sinoči so v Vrbniku v okviru praznovanja izseljeniškega tedna odkrili spominsko ploščo zaslužnemu hrvaškemu izseljencu v ZDA Niku Grškoviču. V izseljeniških časopisih je objavil domačubne članke in širil resnico o narodnoosvobodilni borbi med našimi izseljenci v Ameriki.

Slavnosti v Vrbniku so prisostvovali akademik Marjanovič, ljudski poslanec Reke in predstavnik Matice hrvaških izseljencev.

Poljska gospodarska delegacija pod vođstvom ministra Dombrowskega je včeraj obiskala Ljubljano. Gosti so si ogledali Litostro, obe razstavi na gospodarskem razstavišču in muzej NOB (na sliki)

Priprave za letošnji teden otroka

Ljubljana, 5. sept. Pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije se je danes sestel pripravljalni odbor za izvedbo Teden otroka, ki bo od 2. do 8. oktobra. Sestanka so se udeležili predstavniki vseh republiških množičnih in družbenih organizacij. Pogovorili so se o programu, ki bo v skladu z novimi nalogami na področju zaščite otroka in družine.

Teden otroka bodo proslavili v vseh okrajih in občinah. V Ljubljani bodo med drugim tudi tri osrednje prireditve, med katerimi bo prav gotovo najpomembnejša razstava otroške konfekcije, ki bo na Gospodarskem razstavišču, nadalje razstava otroške knjige, razstava otroških risb in republiška proslava, združena s kulturno-umetniškimi programi. Med razstavo otroške konfekcije bodo tudi posvetovanja z gospodarstveniki in še posebej posvetovanja s starši. To bo nedvomno dalo pomembne napotke naši tekstilni industriji in našim podjetjem.

Velik poudarek letošnjemu Teden otroka bo dal tudi I. nacionalni kongres za zaščito otrok, ki bo 2. in 3. oktobra

ve Beogradu. Za ta kongres je veliko zanimanje in se ga bo iz Slovenije udeležilo kakih 90 delegatov, med njimi večina zdravstvenih delavcev.

Smrt zaslužnega borca

TRBOVLJE, 5. sept. Danes je v trboveljski bolnišnici podlegel hudim posledicam narodnoosvobodilne borbe zaslužni aktivist Janez Prašnikar. Že v zgodnji mladosti je bil član SKOJ in sodeloval pri vseh akcijah te organizacije. Leta 1944 je kot 15-letni deček odšel med partizane. Po osvoboditvi je delal v vseh organizacijah. Bil je član ZKS, SZDL, sekretar Zveze vojaških vojnih invalidov itd.

Odhod delegacije LMJ na Norveško

Drevi bo odpotovala delegacija Ljudske mladine Jugoslavije, ki jo vodi član predsedstva CK LMJ Alija Vežajgič, čez Maribor na Norveško. S tem vrača obisk norveški socialistični mladini, ki se je pred mesecem zadrževala v Jugoslaviji kot gost LMJ. Jugoslovanski miselniki bodo na Norveškem kakih petnajst dni.

Bogastvo zdravilnih zelišč

Majhna, toda gospodarsko pomembna razstava

Ljubljana, 5. sept. Danes je bila pri trgovskem podjetju »Gosad« v Ljubljani odprta razstava gozdnih sadežev in zdravilnih zelišč. Razstavo je odprl predsednik upravnega odbora podjetja tov. Stefan Pelcer. Otvorili so prisostvovali tudi predsednik okrajja Ljubljana, tov. dr. Marijan Dermastia in drugi ugledni javni in znanstveni delavci.

Kakor je razstava po obsegu na eni strani majhna, tako je po pomembnosti na drugi strani gospodarsko dokaj važna. Sele po pregledu razstavljenih zelišč in sadežev, dobi namreč nepoučen človek pravo sliko o bogastvu in pomembnosti rastlin, ki jih mnogi in v vse prevečkrat smatrajo le za nadežne plevel. Da temu ni tako, nam zgovorno pričajo same razstavljene rastline in njihovi plodovi itd. Ter številke in podatki razstave. Lahko trdimo, da razstava nudi mnogo več, kot pa bi človek v prvem trenutku pričaroval. Kakor je ta razstava sorazmerno velikega gospodarskega pomena, tako je obnem tudi in v prvi vrsti zelo poučna in, če hočete tudi vzgojna ter bi bila velika škoda, če bi šla mimo nas neopažena.

Slika bogastva naših zdravilnih zelišč kaže dejstvo, da podjetje odkupuje sedaj že nad 280 zelišč, poleg tega pa raziskuje tudi terene nahajališč še novih zelišč. To nam prikazuje tudi karta, ki ponazarja številna nahajališča še številnejših zelišč pri nas. Ta karta pa se iz leta v leto izpopolnjuje z novimi zelišči. Kaj vse predstavlja pri nas gotov denar in dohodek, dovolj zgovorno povedo cvetje, listje, stebila, plodovi, korenine in celo lubje, kar vse je razstavljeno kot zdravilna ze-

lišča. Če k temu pripomnimo še razstavljeno lično embalažo, zavitke in podobno, bo razstava, še posebno za ljubitelje prirode, zelo prijetno presenečenje. H koncu naj omenim še pomen razstave za naše gospodarstvo sploh.

Gobe in zelišča izvažamo v 23 držav štirih kontinentov. Edino v Avstralijo ne izvažamo, kakor kaže karta izvoza. Naši največji potrošniki izvoženih gob in zelišč so Zahodna Nemčija s 739.800 kg, Francija s 365.989 kg, Avstrija s 190.000 kg, Švica s 172.000 kg, Anglija s 149.000 kg, Belgija s 147.000 kg itd.

Pred letalskim sporazumom z Bolgarijo

Beograd, 5. sept. (Jugopres) Bolgarska vlada je predlagala Jugoslaviji sklenitev letalskega sporazuma. Predlog je načelno sprejet. Pričakujejo, da se bodo konec septembra začeli uradni razgovori.

Romunija predlaga sklenitev poštne konvencije

Beograd, 5. sept. (Jugopres) Romunska direkcija PTT je poslala glavni direkciji PTT Jugoslavije predlog, naj se med obema državama sklene ožja poštna konvencija. Ta predlog je naletel na ugoden odmev in strokovnjaki že razpravljajo o romunskem načrtu, da bi bila konvencija čim prej sklenjena.

Iz podatkov je razvidno, da izvoz gob od leta 1951, ko je dosegel nad 188 ton, pada, medtem ko izvoz zdravilnih zelišč nenehno raste in je v lanskem letu dosegel nad 579 ton, kar je vrlo nad 60 milijonov deviznih dinarjev. V letu 1951 pa je izvoz gob dosegel vrednost nad 148 milijonov deviznih dinarjev, medtem ko je lanskoletna vrednost izvoženih gob znašala več kot trikrat manj, kot v letu 1951.

Učitelji - esperantisti!

Pogumno naprej! S tem geslom so se razšli učitelji, ki so dovršili prvi počitniški seminar esperantskega jezika.

Svet za prosveto in kulturo LRS je odobril prizadevanje Zveze esperantistov Slovenije, da vpelje esperanto, kot neobvezni predmet na učiteljskih in nižjih strokovnih šolah. Inštitut za mednarodni jezik esperanto, je že ob koncu junija objavil razpis dveh počitniških seminarjev esperanta za učitelje in profesorje.

Največkrat so v tečajih število obiskovalcev od vpisa do zaključne niže, tu pa je število število rasio. Kdor je prišel, ni prenehel, z vedno večjim zanimanjem je obiskoval predavanja. Tisti, ki so naknadno prišli, so zamujeno snov hitro pridobili in potem pridno nadaljevali.

Učitelji, ki so se predavateljem priključili, so svoje znanje uradili. Prišlo je šest tečajnikov, zaključni izpit pred posebno komisijo inštituta za mednarodni jezik esperanto, pa je opravilo dvanaest kandidatov, ki so vsi prejeli diplome. Število absolutno tega tečaja, sicer ni veliko. Toda ti, ki so seminar obiskovali, so zadovoljni. Ni jim žal za žrtvovani čas in trud. Gotovo je bilo med učiteljem več zainteresovanih, ki bi se bili radi udeležili tečaja, pa niso mogli žrtvovati mesec dni časa, ker so bili že drugače zaposleni — v kolonijah, z dežurstvom itd., ali pa so šli na letni oddih. Enomesečno bivanje v Ljubljani je vezano s precejšnjimi stroški, ki morda je tudi zaradi tega marsikdo opustil misel, da bi se udeležil seminarja.

Uspeh prvega počitniškega seminarja je presenetljiv. V kratkem času so tečajniki pridobili pasivno znanje jezika, osvoje konverzacije, prevajanja in slovnične, spoznali so najvažnejša dela esperantske literature ter dobili vpogled v obširno zgodovino in organizacijo esperantskega pokreta.

Zanimivo je, da so bili med tečajniki trije slepi tovariši. Med njimi in ostalimi je nastala iskrena tovariška vez. Predsednik Zdrženja slepih Slovenije je izjavil, da bodo v šolah za slepe uvedli esperanto kot obvezan predmet. Slepi so doumne, pravično in humanitarne jezika, ki omogoča, da se sliši vsega sveta, ki jih združi ista usoda, o svojih problemih pogovor in dopisujejo.

Ob zaključku prvega esperantskega seminarja za učitelje, so predali častno listino in simbolični odbor učiteljev — esperantistov, ki bi organiziral v Sloveniji učitelje.

Novi šolski koledar

Svet za prosveto in kulturo LRS odobril samo za obče izobraževalne šole. Za vse druge šole pa velja dotedanji šolski koledar, vendar je treba nekatere termine strokovnih šol vskladiti s terminami za obče izobraževalne šole:

1. Zimski odmor se vskladi s koledarjem izobraževalnih šol, tako da traja od 28. decembra do vključno 10. januarja. — Zimskega odmora nimajo periodične vajenske šole ter kmetijsko-gospodarske šole.

2. Pomladanski odmor traja od 27. aprila do vključno 2. maja. — Prednje pa ne velja za periodične vajenske šole, na katerih se praznuje državni praznik 1. maja po veljavni predpisi o praznovanju državnih praznikov.

3. Točka V-a šolskega koledarja za obče izobraževalne šole velja tudi za vse strokovne šole.

4. Za splošne kmetijske in dvehletne strokovne šole velja koledarjsko-gospodarske šole velja do 1. oktobra in trajanja pouka, objavljen v tej številki Objav SPK LRS (glej predmetnik). Ostala določila o prostih dnevih in praznikih so ista kot pod točko 1., 2. in 3. Izložen pomorski promet v Slovenski Primorju.

Solski koledar

Svet za prosveto in kulturo LR Slovenije je izdal naslednji šolski koledar, ki je v veljavi od 27. decembra leta 1952 do 31. avgusta leta 1953.

1. ŠOLSKO LETO se začne 1. septembra in traja do 31. avgusta naslednjega leta.

II. DELO V ŠOLSKEM LETU se deli na prvo in drugo polletje.

a) PRVO POLLETJE: Redni pouk na vseh v tem koledarju omenjenih šolah se začne 6. septembra in traja do vključno 27. decembra. Če je 6. septembra nedelja, se prične z rednim poukom 7. septembra.

b) DRUGO POLLETJE: Redni pouk v drugem polletju se začne 11. januarja in traja za učence zaključnih razredov, ki opravljajo sprejemne, diplomske izpite ali maturo do 25. maja, za učence vseh ostalih razredov pa do 10. junija.

III. ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA s proslavo je 26. junija.

IV. REDOVNE KONFERENCE med šolskim letom so v naslednjih terminih:

- a) prva redovalna konferenca 30. oktobra s prostim dnevom 31. oktobra;
- b) druga ali polletna redovalna konferenca v dneh od 25. do 27. decembra;
- c) tretja redovalna konferenca 15. marca s prostim dnevom dne 16. marca.

V. POUKA PROSTI DNEVI SO:

- a) državni prazniki 1. november, 8. februar (Prešernov dan), občinski praznik in dan, ki ga vsako leto določi upravitelj ali ravnatelj šole;
- b) zimski počitnice od 28. decembra do vključno 10. januarja;
- c) pomladanske počitnice ob Prazniku dela od 27. aprila do 2. maja.

IV. IZPITI:

- 1. Popravne izpite opravljajo: a) dijaki nižjih razredov (sklasičnih gimnazij) med 20. in 25. junijem. Pripravo za te izpite organizirajo ravnateljstva šol. Izvedbo teh izpitov ureja pravilnik o popravni izpiti, ki ga izda Svet za prosveto in kulturo LRS;
- b) dijaki zaključnih razredov teh šol med 20. in 25. junijem;
- c) dijaki ostalih razredov od 1. do 6. septembra.
- 2. Sprejemni izpite opravljajo dijaki od 10. do 20. junija in od 1. do 6. septembra.
- 3. Zaključni izpiti (mature, diplomski izpiti) so: a) v junjskem roku od 12. do 25. junija;
- b) v jesenskem roku od 1. do 10. septembra.
- 4. Popravne izpite zaključnih izpitov opravljajo dijaki od 1. do 10. septembra in od 1. do 10. novembra.

Novi šolski koledar je Svet za prosveto in kulturo LRS odobril samo za obče izobraževalne šole.

Za vse druge šole pa velja dotedanji šolski koledar, vendar je treba nekatere termine strokovnih šol vskladiti s terminami za obče izobraževalne šole:

1. Zimski odmor se vskladi s koledarjem izobraževalnih šol, tako da traja od 28. decembra do vključno 10. januarja. — Zimskega odmora nimajo periodične vajenske šole ter kmetijsko-gospodarske šole.

2. Pomladanski odmor traja od 27. aprila do vključno 2. maja. — Prednje pa ne velja za periodične vajenske šole, na katerih se praznuje državni praznik 1. maja po veljavni predpisi o praznovanju državnih praznikov.

3. Točka V-a šolskega koledarja za obče izobraževalne šole velja tudi za vse strokovne šole.

4. Za splošne kmetijske in dvehletne strokovne šole velja koledarjsko-gospodarske šole velja do 1. oktobra in trajanja pouka, objavljen v tej številki Objav SPK LRS (glej predmetnik). Ostala določila o prostih dnevih in praznikih so ista kot pod točko 1., 2. in 3. Izložen pomorski promet v Slovenski Primorju.

Šolski Poročevalec

- UREJUJEJO:**
- SERGEJ VOŠNJAK (glavni in odgovorni urednik)
 - FRANČEK DRENOVEG (notranja politika)
 - ALEKSANDER JAVORNIK (gospodarstvo)
 - JUSAN BENKO (zunanja politika)
 - VILAN SEGA (kultura)
 - STANE LIPAR (sport)
 - Za ostale odgovarja BOBIL KRMAČ

OB ROBU dogodkov

Mejniki neodločnosti

Pred dvajsetim julijem, ob letnici odstavitve sultana Ben Jusufa, je bilo splošno znano, da je pričakovati v Maroku krvavih nemirov, če ne pride pravočasno do pametne rešitve vprašanja. Francoski generalni guverner v Maroku Grandval je jasno povedal, da bi bilo nujno do takrat rešiti vsaj vprašanje prestola, sestava vlade in vse to vsaj objaviti, če ne že izvršiti.

Francoska vlada je takrat rok zamudila. Posledica je bila drastično mrtvih v Maroku in ostali Severni Afriki in začel upadanje tistega zaupanja, ki ga je Grandval s svojo politiko znal doseči.

Edini izvedeni ukren Fauroure vlade je bila koncesija kolonialističnim krogom: odstranitev Grandvala in imenovanje generala la Tourea za njegovega naslednika. Vse ostalo, ves Fauroure načrt za rešitev maroškega vprašanja, z vsemi svojimi predvidenimi fazami, je ostal samo načrt. Rasen morda, da Ben Arafat ni mogel sestaviti reprezentativne vlade... Toda nečesa, kar je bilo že vnaprej obsojeno na neuspeh in splošno smatrano zgolj za taktično potezo, le ne moremo imenovati uspeh.

Sledili so razgovori, bolj rečeno, poslušanja, če ne zasliševanje maroških veljakov vseh smeri in barv v Aix-les-Bainsu, ki tudi ni prineslo nič bistveno novega, razen že znane dejstva, da brez nacionalistov in Istiklala ni mogoče sestaviti maroške vlade in da je pod Ben Arafat tudi nikoli ne bo.

V Aix-les-Bainsu je bilo nemara res ustvarjeno ozračje »razumenenja« kot pravilo nekatera poročila. Toda v tem razumerjavajočem ozračju je postalo še jasnejše kot prej, da so v francoski vladi močne sile ki zavirajo reševanje dinastičnega vprašanja. To pa je slika pred osrednjimi rešitvami. Vsa zaenkrat: ko bo Maroko dobilo svoje, če bo dobil, bo blede osebnost Ben Jusufa verjetno padla na svoje pravo mesto.

»Aurora« pravi, da so v francoski vladi tri smeri, ki vsaka po svoje gledajo na rešitev zadeve. Prva, Koenigova, ki zahteva naj vlada nadaljuje sodelovanje s sedanjim sultanom pod geslom »tse po staremu«. Druga, Pinayeva, ki želi proučiti, če je v Ben Arafat sploh možno sodelovati in če se nakaže, da to ne gre, naj gre še Ben Arafat, toda proučljivo... Nazadnje, se Julijeva smer: Boyer de la Tour naj neposredno prepriča Ben Arafat, da je najboljši, če gre. Kje je tu Fauroure?

Zapleten v pogojih in pomislekih, pa tudi odkrito obstrukcijo svoje koalicije, ki ji je moral strinovati že Grandvala, je prisiljen h taktičnim, ki škoduje strani in je zgolj izguba časa.

Iguba časa, ki je tem hujša, ker se je Fauroure zavezal, da bo Maroko do 12. septembra črtan z dnevnega reda.

Tu znan ni važno, kdo je odpotoval k Ben Jusufu na Madagaskar, Maročani ali general Catroux, niti ni važno, kdo je dosegel, da gre k bivšemu sultanu francoski general namesto maroških politikov, važno je, da smegleni sklepi, delegacije, ki naj bi potovale, pa ne odpotujejo, navodila, ki so se zataknila, pozročila »vse« zaskrbljenosti, kot piše »Figaro«.

Medtem pa minirajo dnevi. Do 12. septembra je samo še šest dni. Ali bo še en krvav mejnik neodločnosti? J. Stular

NA PODROČJU GAZE

Premirje v nevarnosti

Takoj po obojestranski privolitvi na Burnsove predloge za ustavitev sovražnosti je prišlo do novega incidenta, ki pa zaradi izraelskega opravičila ni imel hujših posledic

Kairo, 5. sept. — V soboto, 3. septembra, je predstavnik Združenih narodov v Jeruzalemu z velikim zadovoljstvom izjavil, da je Egipt sprejel predlog generala Burnsa ter da je izraelska vlada zapovedala svojim četam ob demarkacijski meji, naj prenehajo z vsemi sovražnostmi. V svoji izjavi pa je naglasil, da so predstavniki Izraela in Egipta izjavili, da bodo njihove čete vstopile vnočit v akcijo samo v primeru potrebe samoobrambe.

V nedeljo je bilo objavljeno, da bo mešana komisija predstavnikov Izraela, Egipta in Združenih narodov nadaljevala svoje delo ter da bo določila razne že prej od generala Burnsa predlagane ukrepe za preprečitev spopadov v Gazi. Burns predlog o ustavitvi sovražnosti v Gazi je bil torej sprejet od obeh strani.

Že v ponedeljek pa je Egipt obtožil Izrael, da je kršil sporazum o ustavitvi sovražnosti v Gazi. Predstavnik egiptovske vojske je navedel, da se je pet izraelskih oklopnikov ustavilo ob demarkacijski črti ter začelo streljati na egiptovsko vojaštvo. Med spopadom so padli štirje Izraelci, Egiptčani pa niso imeli izgub. Izraelsko ministrstvo za zunanje zadeve je trditve egiptovskega vojaškega predstavnika odločno zavrnilo. Nekaj ur pozneje je egiptovski predstavnik tudi poročal, da je prišlo čez demarkacijsko črto 20 izraelskih vojakov na področje Gaze in da so se ti izraelski vojniki umaknili šele potem, ko jih je prisilila egiptovska straža ob demarkacijski črti. Izraelski predstavnik je tudi to odločno zanikal, poročal pa je komisiji za nadzorstvo premirja, da vidrjo večje in manjše skupine egiptovskih vojakov na izraelsko področje.

V vseh svojih obtožbah naglašajo predstavniki Egipta, da izraelske čete čedalje bolj ogrožajo 250.000 arabskih beguncev, ki že od konca palestinske vojne ali od sklenitve palestinskega dejstva, da je predsednik Naser skupaj z njim odšel iz predsedstva in se odpravil z njim v istem avtomobilu, kot znamenje, da je prišlo do poravnave in da bo Salah Salem, ki je ostal član revolucionarnega sveta, v nekaj dneh imenovan na novo dolžnost.

Naser bo obiskal Madžarsko

KAIRO, 5. sept. (AP). Egiptovsko ministrstvo za zunanje zadeve je sporočilo danes, da je predsednik egiptovske vlade Gamal Abdel Naser sorojcel povabilo, naj obišče Madžarsko. Dan obiska bo objavljen kasneje.

London, 5. sept. (AFP) Generalni svet škotske sindikalne federacije je sprejel povabilo sovjetskih oblasti, naj bi škotska sindikalna delegacija obiskala ZSSR.

Spet streljanje v Kitajskem morju

TAJPEJ, 5. sept. (Reuter). V nekem kuomintangskem sporočilu je rečeno, da so kitajske baterije na otoku Amoj blizu kirajškega kopna večeraj izstrelile 254 streljav na otok Kvmoj. Sporočilo ne poroča o izgubah. Iz kuomintangskih virov poročajo, da se je danes s posledki nadaljevalo streljanje med tema otokoma. Kitajske baterije v Amoju so začele streljati, ker je kuomintangsko topništvo v soboto izstrelilo na Amoj propagandne granate, napolnjene z letaki.

Nezaupnica Šigemicu?

Tokio, 5. sept. (Reuter) Obe japonski socialistični stranki sta danes sporočili, da bosta sprožili vprašanje nezaupnice ministru za zunanje zadeve Šigemicu, ko se bodo začele seje parlamenta. Stranki trdita, da je Šigemicu obljubil, da bo Japonska povečala oborožene sile, s čimer je kršil ustavo, in da se je zavezal, da bodo japonske čete poslane v tujino.

Truman ne bo kandidiral

Detroit, 5. sept. (Reuter). — Bivši predsednik ZDA Truman je danes preprečil govorice, da bo kandidiral za volilno funkcijo. Na tiskovni konferenci je dejal, da si želi politično največ, da bi postal delegat države Missouri na pokrajinski skupščini demokratske stranke, na kateri bo prihodnje leto izvoljen demokratiški kandidat za predsednika ZDA. »Toda brez volilnega položaja«, je dejal. »Bil sem trideset let v državni službi na volilni funkciji in te je dovolj«, je dejal Truman.

litčnih odnošajev. Tako je trgovinska izmenjava dosegla pomembnejše uspehe 1951, ko je bil sklenjen prvi povojni trgovinski sporazum med obema državama. Ta sporazum je ostal v veljavi do februarja 1953 do sklenitve sporazuma o ekonomskem in trgovskem sodelovanju in o plačilnem prometu in o protokola o gospodarskem sodelovanju. Meseca maja 1954 je bil podpisani prvi dopolnilni protokol, ki je bil meseca maja letos podaljšani do konca 1955.

Gospodarski odnošaji so se v tej periodi razvijali in krepili v duhu vzajemnega sodelovanja in zbliznjanja obeh držav. Blagovna izmenjava leta 1951 je bila vredna nad 2 milijona dolarjev, naslednje leto že skoraj 4 milijone, 1953 nad 10 milijonov in je na tej višini svoje vrednosti ostala tudi lani.

Trgovinska izmenjava je bila v tej dobi na temelju uvoza in izvoza tradicionalnega blaga in izdelkov. Jugoslavija je uvažala južno sadje, oljke in oljčno olje, bombažno in volneno predivo, sirov bombaž, riž, kaolin itd., izvažala pa je živino, les, kačkalva, kemikalije in nekaj industrijskih izdelkov.

Značilno je, da so v zadnjih letih začeli, čeprav še ne v znat-

nijski količinah, izvažati iz Jugoslavije v Grčijo industrijske izdelke (elektromotorje, polivnliv, izdelke iz bakra itd.) ter da se je začelo tudi sodelovanje glede izkoriščanja kapacitet med jugoslovanskimi in grškimi podjetji za izdelovanje določenega materiala iz železa.

Važno je vprašanje, kakšne so perspektive nadaljnjega razvoja ter povečanja blagovne izmenjave in gospodarskega sodelovanja med obema državama. Lahko se reče, da dobro kaže glede povečanja obsega trgovinske izmenjave, ker želita obe državi, da se uvoz oziroma izvoz določenih vrst blaga poveča. Za nadaljnji napredek gospodarskih zvez pa je seveda tudi potrebno, da se blagovna izmenjava čez okvir že znanih tradicionalnih vrst blaga in izdelkov razširi na nove vrste blaga in da se najdejo nove oblike sodelovanja tudi na drugih gospodarskih sektorjih. To potrjuje tudi dejstvo, da so mnogi izdelki jugoslovanske industrije cenjeni in iskani na inozemskih trgih, ker v nobenem ozirih ne zaostajajo za izdelki najbolj razvitih držav.

Zaradi tega se pač da pričakovati, da bi taki izdelki tudi v sosedni prijateljski državi

predlog, druge države pa sploh niso odgovorile.

Zvedelo se je, da bo Arabska Zasedanje ekonomske komisije OZN za Latinsko Ameriko

Problem osamosvojitve

Predsednik Kolumbije je poudaril važnost zaščite cen poglavitnih proizvodov Latinske Amerike s pomočjo mednarodnega gospodarskega sodelovanja

RIO DE JANEIRO, 5. sept. (Tanjug) V Bogoti, glavnem mestu Kolumbije, se je začelo 6. zasedanje ekonomske komisije OZN za Latinsko Ameriko. Predsednik republike Kolumbije general Rojas Pinilla je ob otvoritvi dejal, da je »napočil čas gospodarske osamosvojitve Latinske Amerike. Ničče ne bo mogel odložiti ali preprečiti osvoboditve.«

V poročilu, ki ga je podala na zasedanju ekonomska komisija, leto-ugotavlja, da se je v letih

lahko našli zadovoljivo tržišče. Ze dolgo se v Grčiji zelo zanimajo za jugoslovansko emajlirano posodo, ki jo izdelujejo v Celju, in v močni konkurenci z znanimi izdelki vžgalic, kot so na primer švedske, je jugoslovanska industrija zmaga-la pri zadnji licitaciji. Lahko bi rekli, da za napredek zamenjave in gospodarskega sodelovanja ni resnih ovir, upoštevati pa je treba tudi nekatere faktorje, ki so negativno vplivali na ta razvoj in napredek. Tako se je na primer dogajalo, da je pri nekaterih licitacijah v Grčiji s strani nekkih drugih činiteljev prišlo do neopravičljivega nerazumevanja na škodo jugoslovanskim podjetjem, čeprav so nudila ugodnejše pogoje kot razne tuje tvrdke.

Dosedanja bilanca gospodarskega sodelovanja med obema državama pa je pozitivna, poleg tega pa so ugodne in velike možnosti za nadaljnji napredek grško-jugoslovanske trgovinske izmenjave in vsestranske razširitve gospodarskega sodelovanja. Pri tem bi obojestransko prizadevanje in izkoriščanje teh možnosti nedvomno predstavljalo pomemben prispevek ne samo za gospodarstvo obeh držav, temveč tudi za politično sodelovanje in zbliznevanje dveh zavezniških držav in njunih narodov.

1953 in 1954 zmanjšal ritem ekonomskega razvoja držav Latinske Amerike v primeri s tempom razvoja v letih od 1942 do 1945, ker so med drugim odpadli ugodni pogoji za prodajo surovin držav Latinske Amerike, ki so bili dani med vojno. Predsednik Kolumbije je dejal, da je treba z mednarodnim ekonomskim sodelovanjem zaščititi cene poglavitnih izdelkov Latinske Amerike. »Če hočemo, da bo današnji svet pravičen, je dejal, potem morajo biti države Latinske Amerike enako plačane kot ostala področ-

ja sveta«. Zavzemal se je za tesnejše gospodarsko sodelovanje in solidarnost držav Latinske Amerike, rekoč: »Države Latinske Amerike, ki so dolgo živele v temi in, čeprav so si priborile politično neodvisnost, niso mnogo dosegle na področju gospodarske osamosvojitve, so se sedaj odločno začele boriti za boljše življenjske pogoje in povečanje svoje gospodarske zmogljivosti.«

Na otvoritvi zasedanja je govoril tudi generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld, ki je poudaril pomen ženevske konference o atomski energiji in izjavil, da bo uporaba atomske energije v miroljubne namene odprla nove možnosti za razvoj področij, kot je Latinska Amerika.

KANCLERJEVO PISMO DULLESU

Washington, 5. sept. (AFP). — Zastopnik ameriškega ministrstva za zunanje zadeve je izjavil večeraj, da ministrstvu ni nič znanega o pismu, ki naj bi ga kancler Adenauer, kakor pišejo ameriški časopisi, pred kratkim poslal Dullesu. V tem pismu je kancler Adenauer baje izrazil razočaranje, ki so ga v Zahodni Nemčiji povzročili sklepi ženevske konference glede perspektive za združitev Nemčije. Adenauer je omenil, da se je Sovjetska zveza na konferenci izjavila za Nemčijo, ki bi ostala delo do razdeljenja. Pripomnil je, da je sovjetski predstavnik na četvertni konferenci sprejel načelo o združitvi Nemčije na podlagi svobodnih volitev. Na koncu je

izrazil bojazen spritno spremembo stališča Sovjetske zveze. Po istih vesteh je Dulles odgovoril Adenauerju in potrdil odklonilno stališče ZDA do sedanjega razdelitve Nemčije.

Skupščina Interpol

Ankara, 5. sept. (AFP). Danes se je začela v Carigradu 25. letna skupščina mednarodne komisije kriminalne policije, znane pod imenom Interpol. Na skupščini sodeluje 110 delegatov iz 45 držav. Skupščina bo trajala do 9. septembra, njeni sestanki pa bodo tajni.

Na dnevnem redu so boj proti trgovini z mamilii, ponarejanje čekov, zlasti potnih, preprečevanje kriminala pri mladoletnikih in izpolnjevanje telekomunikacij, ki jih ima na razpolago Interpol.

Gospodarske zveze z Grčijo

Neurejene razmere v Grčiji po drugi svetovni vojni, zlasti pa meščanska vojna, so zapustile globoke in hude sledove za razvoj skoro vseh panog grškega gospodarstva. Opustošeno in uničeno od okupatorjev, je preživljalo grško gospodarstvo v tisti dobi hudo krizo. Šele po končani meščanski vojni so začeli obnovljati porušeno industrijo ter pospeševati kmetijstvo in doseženi so bili pomembni uspehi. Dosežena in celo presežena je predvojna proizvodnja v skoraj vseh gospodarskih panogah. To velja zlasti za kmetijstvo, medtem ko so bili v industriji doseženi vidnejši uspehi predvsem z obnovi nekdanjih kapacitet. Nove industrijske objekte gradijo zelo počasi, ker je Grčija glede investicij v največji meri odvisna od tujega kapitala, ki doslej ni kazal posebne zanimanja za svoje investicije v Grčiji. Domači kapital vlagajo v tiste panoge gospodarstva, ki obetajo večje dobitke. V prvi vrsti so to objekti lahke industrije ter kmetijstvo in trgovina.

Resne napredke proizvodnje v Grčiji in začetek normalnega gospodarskega sodelovanja z Jugoslavijo se je začel z izboljšanjem jugoslovansko-grških po-

litčnih odnošajev. Tako je trgovinska izmenjava dosegla pomembnejše uspehe 1951, ko je bil sklenjen prvi povojni trgovinski sporazum med obema državama. Ta sporazum je ostal v veljavi do februarja 1953 do sklenitve sporazuma o ekonomskem in trgovskem sodelovanju in o plačilnem prometu in o protokola o gospodarskem sodelovanju. Meseca maja 1954 je bil podpisani prvi dopolnilni protokol, ki je bil meseca maja letos podaljšani do konca 1955.

Gospodarski odnošaji so se v tej periodi razvijali in krepili v duhu vzajemnega sodelovanja in zbliznjanja obeh držav. Blagovna izmenjava leta 1951 je bila vredna nad 2 milijona dolarjev, naslednje leto že skoraj 4 milijone, 1953 nad 10 milijonov in je na tej višini svoje vrednosti ostala tudi lani.

Trgovinska izmenjava je bila v tej dobi na temelju uvoza in izvoza tradicionalnega blaga in izdelkov. Jugoslavija je uvažala južno sadje, oljke in oljčno olje, bombažno in volneno predivo, sirov bombaž, riž, kaolin itd., izvažala pa je živino, les, kačkalva, kemikalije in nekaj industrijskih izdelkov.

Značilno je, da so v zadnjih letih začeli, čeprav še ne v znat-

NOVICE V SLIKI

»Svoboda ali smrt...« je geslo Grkov s Cipra. Medtem, ko zaseda v Londonu trojna konferenca Zastopnikov Velike Britanije, Grčije in Turčije, ki naj bi rešila vprašanje otoka, prihaja na Cipru vsak dan do novih nemirov in spopadov. Pa tudi konferenci v Lancaster Housu v Londonu se ne obeta poseben uspeh. Na sliki: protianglijska gesla kot n. pr. »Združitev (enosis) in samo združitve«, »Proč z Anglijo!« itd. ki jih je nasikala tajna organizacija EOKA na hiso v Nikoziji. Levo v kotu nadškof Makarios, voditelj gibanja za združitve z Grčijo.

Dve nasprotujoči oceni

Po mnenju turškega predstavnika je londonska konferenca o Cipru uspeša, po sodbi »Timesa« pa je prišla v kritično obdobje

London, 5. sept. (AFP). — Vodja turške delegacije na trojni konferenci v Londonu Fatih Zorlu je izjavil večeraj, da je bila konferenca o Cipru po mnenju turške delegacije zelo koristna. Konferenca je uspeša, ker so vse tri prizadete države lahko popolnoma svobodno razložile svoja gledišča.

Turčija je po besedah Zorluja popolnoma jasno in nedvoumno povedala zastopnikom ostalih držav na konferenci, kakšen bi bil odziv turške vlade na morebitne ukrepe, katerih smoter bi bil enostranska sprememba položaja Cipra. Ne more biti govora o politiki koncesij, je dejal Zorlu in izrazil mnenje, da nima smisla načenjati vprašanje Cipra izključno kot vprašanje pravice samoodločbe. Po njegovih besedah je treba spo-

štovati sporazume in izpolnjevati obveznosti, misliti pa tudi na varnost tega področja. Na koncu je Zorlu grajal vmešavanje cerkve v politična vprašanja Cipra.

Današnji londonski »Times« piše, da prihaja ciprska konferenca po prvih korakih prejšnjega tedna v čedalje bolj kritično obdobje. Casopis meni, da bi morala biti združitev Grčije in Turčije v okviru regionalnega obrambnega štaba na Cipru

sredstvo za rešitev ciprskega vprašanja. »Rešitev mora biti polna domišljije, pripominja »Times« in mora računati z nadaljevanjem grško-turškega prijateljstva ter varnostjo na Vzhodnem Sredozemlju.« Casopis ugotavlja, da bi morala vsaka stran, če se naj doseže nekakšna rešitev, nekoliko popustiti pri stališču, ki ga je bila zagovarjala prejšnji teden. Če ne bo tako, se bo konferenca nehala z več škodo kot koristi.

PO ZATIŠJU ČIŠČENJE V GORAH

Ued Zem, 5. sept. (AFP). Francoske sile, ki stejejo sedem tisoč mož, so začele večeraj široko očiščevalno operacijo v planinskem in gozdnem področju severovzhodno od Ued Zema. Namen operacij je zleteti pripadnike plemena Smala, ki so bili izvedli napad na Ued Zemo nazivlje simbolični vdaji njihovih kaidov 26. avgusta letos. Poveljniku okrožja Casablanca, generalu Franchyju se je vdalo samo 300 upornikov. Kolone francoskih sil, ki so večeraj začele s premiki v gosti megli, skušajo odbiti upornike proti cestni, ki vodi od Rabata do Ued Zema, kjer so zbrane precej močne čete. Večeraj popoldne so ujele nad sto upornikov.

Pri Konstantinu je bil položaj v poslednjih 24 urah sorazmerno miren. Na področju Arisa, v bližini Hamara, se je danes nadaljevalo spopadi, ki se je bil začel sinoči med oddelkom Turjske legije in skupino upornikov. Padli so trije Alžirci in 4 legionarji, sedem ljudi pa je bilo ranjenih.

Pri Phillipville, 10 km od Saint Antoina, so v teku vojaške operacije ob podpori helikopterjev. Dosele se je zvedelo, da je bil ubit en upornik, trije pa so bili ujeti. Vzdož proge Ued Tebesa,

kjer so bili porušeni mnogi brzojavni drogovi, so francoske sile večeraj odkrile skupino upornikov, ki pa so se umaknili v planine.

Arretacije Alžircev v Franciji

Pariz, 5. sept. (AFP). Ministrstvo notranjih zadev je objavilo sporočilo, da se je davil v Parizu in nekaterih večjih središčih v Franciji začela široka policijska akcija zaradi vesti, ki prihajajo iz Alžira, da se skušajo uporniki organizirati neredne Alžircev v Franciji. Arretiranih je bilo več ljudi, zaplenjeni so bili letaki, listine, denar in orožje, ki je bilo namenjeno upornikom v Alžiru.

Preiskovalna misija

Pariz, 5. sept. (AFP). Na zahtevo francoskega generalnega guvernerja Jacquesa Soustelleja je francoska vlada poslala v Alžir posebno misijo, katere naloga je, da poda natančno in popolno poročilo o vzrokih vsajle 20. avgusta, njenem potoku in okoliščinah, v katerih je bilo zadušena, ter izkušnjaj, ki jih je dala.

Misijo vodi predstojnik inspekcije v ministrstvu notranjih zadev Bordier.

Pred ostavko tunizijske vlade

Pariz, 5. sept. (AFP). Predsednik tunizijske vlade Tahar Ben Amar je danes odpotoval v Tunis. Zvečeno je, da bo podal v četrtak ostavko svoje vlade, ker meni, da je njegovo poslanstvo spritno sklenjenega sporazuma o Tuniziji končano.

Zasedanje svetovne zdravstvene organizacije

Dunaj, 5. sept. (AFP). Danes se je začelo na Dunaju peto redno zasedanje regionalnega evropskega odbora svetovne zdravstvene organizacije pod predsedstvom luksemburškega zastopnika dr. Molitorja.

Naloga odbora je, da pregleda delo regionalnega evropskega odbora svetovne zdravstvene organizacije v letu 1955, po potrebi spremeni program za leto 1956 in določi ukrepe, ki bi jih bilo treba napraviti v letu 1957.

Udeleženci zasedanja morajo razen tega pripraviti posebno za zdravniški tečaj, ki naj bi bil novembra letos v Stockholmu. Tečaj naj bi proučeval ukrepe za zaščito proti atomskemu žarčenju.

Nixonov posvet

Denver, 5. sept. (AFP). — Podpredsednik ZDA Richard Nixon je sinoči prisel v Denver, kjer se bo danes sešel s predsednikom Eisenhowerjem. Zastopnikom tiska je povedal, da njegovo potovanje na Srednji vzhod ni narekaval »nujen položaj«. Na vprašanje rekega novinarja, če gre za položaj na Blížnjem vzhodu, je podpredsednik Nixon izjavil, da v Washingtonu zelo pozorno spremljajo krizo na tem področju in upajo, da bo v kratkem rešena.

Vprašanja ameriške varnosti, o katerih bosta govorila Eisenhower in Nixon, bodo proučili na prihodnjem sestanku nacionalnega sveta varnosti, ki bo v četrtek v Washingtonu.

New York, 5. sept. (AFP). V prvih dveh dneh vikenda ob proslavi »Dneva dela« je bilo v prometnih nesrečah ZDA ubitih 212 ljudi.

Morali so v tujino, da so spoznali domovino

»Domovina je ena, nam vsem dodeljena...« je zapel veliki pesnik. Da, eno mater in eno domovino ima vsak človek. In koliko je hčera in sinov, ki so znali pravilno ceniti svojo mater šele po tem, ko so jo izgubili, ko so jo pokopali. Za njenega življenja niso vedeli kaj imajo, kaj jim ona daje. Navajeni so bili nanjo mladih nog, od prvih spoznanj. Samo ena je mati! Samo ena je domovina! »Povsod lepo, najlepše doma«, pravi naše ljudstvo v pregovoru. Toda vse to marsikdo dokaj pozno spozna; včasih celo prepozno.

SANJARENJE IN STVARNOST

Sedela sta v trindvajseti, zadnji vrsti kinematografa in se v temi držala za roke. Ze slike v okencih, reklama za film, so veliko obetale. In sedaj sta sledila z veliko pozornostjo. Ne, ni se dogajalo v Ameriki! »Samo« v Franciji je bilo, nekje čisto na jugu. Z izvoljenosti se je pripeljal glavni junak filma pred bleščeče razsvetljeno poslopje v razkošnem belem »Cadillacu«. Vzpel se je po stopnicah in v vratarju se mu je globoko priklonil in mu hitel odpirati vrata. V igralnici se je vrtoglavo sukala ruleta Junak je vrgel na trinajst; prvič, drugič, tretjič... in — vselej dobil. Se zmagoslaven nasmeje, in odšel je z izvoljenosti in s kupom denarja. »Cadillac« je neslišno odpeljal v noč — novim dogodivščinam naproti.

Film je hitel z znano filmsko naglico. Držala sta se za roke in požirala prizor za prizorom. Film, in to je le Francija, kako mora biti šele v Ameriki...! To je življenje, tu je »možnost razvoja! Ne pa pri nas! Prenašati moraš kupa knjig, in prav vse moraš vedeti iz njih. Prav vse! Toliko profesorji prav govorijo nikjer na svetu ne zahtevajo. V Ameriki baje lahko napisesh na vrata, da si doktor, ali odvetnik ali karkoli že — in nihče te ne vpraša za izobrazbo. Čudovito! In ona! Po osmeru na dan mora ženskam umivati in kodrati lase. Poslušati njihove želje in kaprice... Tam pa bil njen ljubček bogat, ona pa bi se vozila z njim na ples v razkošnih oblekah.

Vsa zaspana sta zapuščala predstavo. Pred hotelom sta si še — kot po navadi — temeljito ogledala vse automobile. Oh, njen ljubček je spoznal vsako znamko avtomobila že po hupanju! Se tisti večer je bil storjen načrt. (O tem sta sicer že prej veliko govorila.) On odide prvi; ona pride za njim, ko bo on že dobro »situiran«. Najprej v Avstrijo in nato naprej. Sel je — in tudi prišel. Zandarji onstran meje so ga posadili v sobi na klop, vzeli so njegove dokumente in še druge podatke. Odgovarjal je ustno, pazljivo. Toda, tako hladnokrvno so opravljali svoje delo, tako hladni so bili do njega, da ga je zabeležilo. Skušal jih je ogreti — kajti, poti nazaj ni, zato naprej, naprej z vso silo. — Tam čez se ne da živeti. V Avstriji dobro živeti... Jaz veliko slisam... Ker ni dobil odgovora je pokušil še drugače. — Da, tudi nobena demokracija pri nas... diktatura... mi nič govoriš... Zmanjkalo mu je misli in besed. Kaj naj bi še povedal čez državo, ki se ji je odpovedal, da bi se prikupil tem ljudem. Le kako se jim prikupiti, le kako...? Se je poizkusil pripuniti na svojo domovino, še in še — pa vse je ostalo brez pravega odmeva. Res, takega sprejema ni pričakoval!

Ob misli, da bo še vse dobro, je vzel iz torbice zadnji kos domačega kruha in ostanek klobase in pričel jesti. Kaj bi s takim policaji in žandarji. Svoje prepračanje bo treba povedati na drugem mestu. Tako se je rahlo tolažil. Z avtom so ga odpeljali v taborišče, takimeno »karakterno«. Našel je več sebi enakih. Toda že prvo noč mu je nekdo zmaknil uro — in to z zapetjajo. Angleži — tedaj že zasedbena oblast v tej deželi — niso bili z njim prav nič zadovoljni. Čudno, zanimalo jih ni niti življenje pri nas, niti vprašanje je demokracije in diktature! Hoteli so vedeti o stvareh, o katerih pa ni on prav nič vedel. Potem so ga izpustili. Napočil se je v mesto, postopal je in občudoval izložbe — in spet koval načrte. Toda nekoliko bolj skromne. Zvečer ga je s klopj mestnega parka pregledal policaj. Zatekel se je v čakalnice železnice postaje.

Cez nekaj dni mu je urad za preskrbo dela določil delo na deželi. Skrbeti je moral za dva para konj in 18 krav. Konec je na strmih pobočjih in spal z živino. Vstajal je prvi, legal zadnji. Ob koncu meseca je dobil 300 šilingov. Sel je iskat drugo zaposlitev. Dali so ga na gradbišče. Spet so ga navdušili stroji, betonirka, težki trak, po katerem so drsele opeke, velik bager... Toda še vedno je ostalo veliko dela za kramp in lopato. Spet ni vzdržal. Spet je šel iskat novo zaposlitev. Dali so mu lažje delo — čiščenje gnojničnih jam. Pač tisto delo, za katerega primanjkuje domače delovne sile. Končno vsako delo je častno! To noč je šel spet mimo razsvetljenih oken jugoslovanskega predstavništva, okoli polnoči pa se je zleknil na postarštem vozu onstran tirov — zjokal. Prišel si je očitati napaka in kot zmeden govoriti sam s seboj. Drugi dan ni šel več na delo; tudi ne tretji in četrti. Peti dan je izdal zadnji šiling. Ta dan pa je tudi potkal na vrata domačega predstavništva. S prstom si je živčno brisal obrvi skozi katere mu je silil pot s čela v oči. Domov, domov... v domovino hočem. Spoznal je domovino — in tujino.

IN SE DRUGAČNI DO-KUMENTI! Vsakdo čista strica iz Amerike, ki je tam daleč onstran velike luže »uspeš«; živega strica, seveda, kajti kdo bi se spomnil vseh tistih, ki jih je ameriška džungla pogotnila, ki so končali v južnoameriških gozdovih, rudnikih in drugod. Ne pošiljajo paketov in zato niso zanimivi. Toda vsakdo se rad ogleda v sedanji položaj takega živega strica. Misel, da lahko dosežeš v tujini velike uspehe »brez dela in kar tako — mimogrede«, poženejo lahko komiselneže na dostikrat usodno pot čez mejo. Toda, kje se znajdejo? Isto pot si je našel kot edino izhodišče tudi ponarejevalec denarja, morilec, špekulant, ki je poveril sko-

raj milijon in mu je postalo »vroče... Kriminalci se težko odvadajo svojega »poklica«. Ljudje so jih zasovražili, postali so nezaželeni elementi in z njimi vsi tisti »iskalci sreče«, ki se doma niso prav nič pregrešili, seveda le to, da so izdali svojo domovino. Da, izdali so jo, o tem tudi sami ne dvomijo. Imeli so čas in so to spoznali, eni prej drugi pozneje. Z odhodom okupacijskih čet iz Avstrije in s prenehanjem zasedbene oblasti, se tudi v Avstriji v odnosu do prebežnikov marsikaj spreminja. Angleži, ki so na primer na Koroskem v Avstriji najbolj pritikalski na Avstrije, da so sprejemali vsakršne prebežnike in jih »vskladiščali« po raznih taboriščih, še niso sneli napisne table svoje glavne komande in že so avstrijske oblasti razpusile takimeno »zbirni center« ali zbirno taborišče, ki je bilo v Celovcu v »Jesusitu«-kasarni. — Avstrija ni nikako smetišče za prebežnike — je pisal tisk, imajoč pred očmi razne negativne elemente s kakršnimi si nikjer na svetu ne morejo pomagati in so zato pasivni na svetu enako nezaželeni. Oblasti so reagirale. Konec prejšnjega meseca je bila poslana skupina devetih prebežnikov nazaj čez mejo. Jugoslovansko predstavništvo v Celovcu je izdalo vire na predlog Policijske direkcije na Koroskem. Tako je avstrijska policija pospremila 20. julija na mejo Filipa Kolarja iz Koprivne. Jakoba Novaka iz Koppece. Stefana Vogla. Kristijana Kolarja in Rudolfa Pisarja iz Mežice ter še tri iz Beograda in enega iz Subotice. Vsi ti so prišli v Avstrijo v mesecu juniju. To je že druga skupina, ki so jo Avstriji v kratkem zbrali in poslali čez mejo.

Toda, naš uvod le ni bil namenjen tem. Več je tistih, ki prihajajo solznihi oči in s tako težkim srcem po kos papirja, prošnja za povratek na naše predstavništvo. Miličević Ante, kmet iz Nevesinja je prišel ilegalno v Avstrijo 18. maja letos. V svoji prošnji za povratek je napisal na vprašanje »Ali želi povratek v Jugoslavijo in zakaj? — samo »Zelim, bolj me tu v Jugoslaviji!« Miodrag Bundalović iz Obrenovca je bil doma dekorater, za kar se je tudi izučil. Mejo je prestopil 13. julija letos. Zaposlitev je dobil pri nekem mesarju. Z nerodno pisavo je napisal v srbohrvaščini: »Prosim, da se me vrne v Jugoslavijo, ker sem neprijetno zapustil roditelje. Prav tako prosim za povratek, ker so v Jugoslaviji lažji življenjski pogoji«. Nedjelka Kašlan je bila v Zagrebu frizerka v Avstrijo je prišla šestega julija letos. »Prosim ljudsko oblast Federativne ljudske republike Jugoslavije, da mi dovoli povratek, ker sem prišla s prevaro v Avstrijo k svojemu zaročencu, tu pa sem doživela razočaranje«, je zapisala. Ljudmila Gasperič iz Kranja je že skoraj pet let v inozemstvu. Med drugim je zapisala: »Zelim povratek v Jugoslavijo, ker tu ni naša domovina, tudi otrok je v Jugoslaviji. Mož se tudi namerava vrniti«. Metod Logonder iz Radovljice je v Avstriji od letošnjega 15. aprila. Na vprašanje, kako dolgo bo bival v Avstriji je napisal »Čim prej nazaj« in še dalje »Čim prej, ker sem Jugoslovčan«. V prošnji za povratek je je napisal: »Kaj se pravi graditi življenje v tujini na žalost prej nisem

vedel, niti sem se zavedal, da sem naredil nekaj, kar me je za stalno umazalo pred svojim narodom in pred samim seboj. Zato prosim, da me vrnete čimprej v domovino!« Ciril Letnar je delal v tovarni »Stol« v Duplici, nazadnje pa na železniški postaji Ljubljana-Siška. Ko je prišel iz taborišča je bil najprej za hlapca pri nekem kmetu v Porečah, kjer je za svoje delo dobil po 50 šilingov na teden. Iskal je drugo službo, toda prišel je iz dežja pod kap; pri znanem mesarju v Celovcu ni dobil v naprej niti za škaflo cigarete. Josip Kopilović in njegova žena Marija — oba iz Subotice — sta imela kaj slabo poročno potovanje. Ze nekaj dni po poroki sta se namenila ilegalno čez mejo. Zenski, ki jih je pri Jesenicah spravila desetega avgusta t. l. na ono stran, sta morala dati za plačilo ročno zapestno uro; v bližini Beljaka pa so ju še isti dan aretirale avstrijske oblasti ter ju pridržale v zaporu do 22. t. m. Nato so ju poslali na delo k nekemu kmetu, odkoder pa sta že drugi dan ušla in zaprosila vsa skesana za povratek v domovino.

Naj bo samo teh nekaj primerov iz zadnjih dni za ilustracijo in v opomin nerazodnim. Koliko so avstrijskim oblastem vse te osebe nezaželeno dokazuje dejstvo, da dobi jo taki prebežniki po izpustu iz zapore poseben karton, izkaznico, na kateri je označeno: »Prepoved bivanja v Avstriji!« — toda: »Izvršitev odgoditi na nedoločeni čas«. Tako živi prebežnik v stalni negotovosti; vsak čas lahko stopi pred njega varnostni organ in ga brez nadaljnje postavi nazaj na mejo odkoder je prišel. Je pa ta delovna sila zaželena predvsem za razna težaška dela in še posebej na deželi, kjer primanjkuje hlapcev, do katerih se kmet z ničemer ne obveže: ne sklene pogodbe in ne plačuje socialnega zavarovanja. Avstriji so veseli, da se jim gosposdarski položaj izboljšuje in da se številno nezaposlenih domačih delavcev iz dneva v dan manjša. Zmanjšanje armade nezaposlenih pa je tudi tesno povezano z rešitvijo problema raznih prebežnikov iz katere koli dežele, ki odjedajo kruh domačim delavcem ali pa pritiskajo na razne podporne fonde. Avstrijske oblasti so zato v zadnjem času pričele bistveno drugače reagirati na vprašanje prebežnikov.

Kratka vest ob zaključku članka. Dne 22. avgusta 1953 sta bila pod strožo odpredeljena na avstrijsko-jugoslovansko mejo Franc Perše iz okolice Slovenj Gradca. Karel Bokan iz Maribora, ki sta pred dnevi ilegalno prišla v Avstrijo. D. Robida

IZ SOVODNJA Čeprav je kraj bolj majhen in gosposdarsko pasiven, vendar so prebivalci dokaj napredni, tako gosposdarsko kakor kulturno. Pred kratkim so v Idriji kupili kinoparator in bodo v novemburu mesecu, ko bo občinski praznik, že gledali otvoritveno predstavo. Seveda se borijo z smotnimi težavami, toda z dobro voljo in organizacijsko spretostjo se da premostiti vse. Doslej so že uredili novo kabino in izvedli manjša popravila na aparaturi. V Poljanah pa kino podjetje deluje že skoro eno leto. V prvih mesecih se je spričo slabega obiska pokazalo kot nerentabilno. V zadnjem času pa je obiska vedno več, kajti ljudje so se že navadili na predstave, tako da vsaj vseh obiskovalcev dokaj velik dvorana skoro ne more sprejeti. I. B.

kapacitet iz lastne črede mlade živine. Tako, da tu praktično ne pride v poštev še precej let prodaja plemenskih telic, dokler čreda krav ne doseže število, ki je po načrtu predvideno. Vendar je kljub temu vredno v grobem pogledati, kaj že Kočevje vrača družbi v obliki kmetijskih proizvodov. Pogledimo leto 1954 — registrirano prodajo:

Razpredelnica VI.	
Artikel	kom. kg
Sir Grajer	— 37.345
Čajno maslo	— 28.431
Mleko sveže	— 395.165
Smetana	— 1.577
Skuta	— 1.738
Posneto mleko	— 6.790
Skupaj mleko in mlečni proizvodi	971.046
Klavno govedo	374 188313
Plemenski bik	46 19.111
Plemenske telice	3 1.197
Teleta za zakol	355 21.866
Pitanci	584 31.318
Tečka za zakol	302 12.307
Plemenske svinje	376 31.318
Merjasci plemenski	46 4.810
Tečka za Vetserum	34 2.000
Pujski	716 214
Ovce	251 1.978
Skupaj živina:	2.987 364.216
Krompir	— 2.127.978 kg
Seno	— 291.377 kg
Razne povrtnine, sadje in predelava sadja	— 161.355 kg
Med	— 1.379 kg
Skupaj	2.582.089 kg

Igralska družina DPD „Solidarnost“ iz Kamnika v ljubljanskem Mestnem gledališču

Po raznih poročilih v dnevnem časopisu o ljudskoprosvetni dejavnosti v pretekli sezoni smo lahko ugotovili, da je bila igralska družina DPD „Solidarnost“ iz Kamnika krepko na delu. Mnoge uspele predstave na domačem in na drugih odrih bližnje in daljnje okolice so izpričale, da si je ta družina zadala lepo nalogo: postavljati na ljudski oder le kvalitetna dela (Kralj na Betajnovi, Celjski grofje, Hasanaginica, Sveti plamen).

V soboto, 3. septembra, so se kamniški igralci predstavili tudi ljubljanskemu občinstvu s E. Harris — Klopčičevo dramo »Močeca usta«. S to predstavo »Kamničani prav gotovo dokaj zreli, ker so si upali stopiti na deske poklicnega odra v času, ko je zanimanje občlike za gledališče dokaj šibko in z igrjo, ki so jo gledali ljubljanski obiskovalci gledališča lani v Drami. Vendar je sobotni mnogostevilni obisk v Mestnem gledališču dokazal, da je med ljubljanci precej ljudi, ki se živo zanimajo za rast našega amaterskega igrarstva. Topli aplavzi so bili dokaz tesnega stika med odrom in dvorano, na kar so gostje prav lahko ponosni. Dejstvo, da so Kamničani odkupili ljubljansko sceno, da je igro režiral poklicni režiser, ki je v uprizoritvi ljubljanske Dramme tudi sam sodeloval in da se je to predstavlo ogledala prav gotovo tudi večina igralcev, je najno sodelo režiserja in igralcev v mizanscenski in do neke mere tudi igralski duplikat. Kamniškimi igralcem v prid pa moramo takoj ugotoviti, da so znali vnesti v svoje like, kljub navedenim

učetivam, mnogo svojostvenega in osebnega, zlasti če se spominimo na igro starega minjarja, njegove gluhoone bčere, vsakega mesarja in še nekaterih. Do tega je brez dvoma pripomogla zelo posrečena zasedba vlog. S podrobnejšo izdelavo nekaterih prizorov (ko prinesejo mrtvega minjarja, uboj zapeljivca itd.), ki so bili šibka plat predstave, bi režiser lahko še v izdatnejši meri dvignil nivo uprizoritve. V bodoče bo treba posvetiti tej igralski družini mnogo več pozornosti tudi na primerne maske, da ne bi s svojo pretiranostjo preveč odbojale. Vsakdanja govorica, v kolikor so se je igralci dosledno držali, je dogajanja na odru gledalcem samo približala. Primerno skrb so Kamničani posvetili, v pogojih danih možnosti, tudi odskrim kostumom in rekvizitom skratka, prizadevnosti in dobre volje je bilo večko.

Na DPD »Solidarnost«, na kamniških prosvetnih foruimh in končno tudi na domačem občinstvu je, kako bodo znali ta prizadevani kolektiv obdržati in ga še nadalje razvijati v smislu pozitivne umetniške ustvarjalnosti. H. B.

Franc Mihelič: Melanholija

filmSKEGA PLATNA

Vojna gaučev Vsak narod se ob spominu na svoj zgodovinski razvoj najraje ustavi ob obdobjih, ki so odločala o nacionalni in politični samostojnosti. Zato ni čudno, če je ta spomin močan tudi v umetniških prizadevanjih vseh narodov in je borba za svobodo nudila snov najprej epomu, nato romanu in končno najmlajši umetnosti, filmu. Tudi argentinski film Vojna gaučev je ugašen na to temo. Z njim so se filmski ustvarjalci želeli oddolžiti spominu številnih junakov, katerih imena se niso ohranila, a je njihov junakiški odpora odlično pripomogel k osvoboditvi latinške Amerike izpod španske nabooblasti. To se je dogajalo v prvi četrtini 19. stoletja in junaki so bili preprosti pastirji in kočarji — gauči. Po tematiki je torej film pomemben in zelo blizu našim čustvom. Z izvedbo pa v tem filmu ni tako: ne moti samo precej slaba tehnična izvedba, ampak se bolj osnovna koncepcija filma, ki je vse preveč naivno patetična. Režiserju Lucasu Demari moramo res dati priznanje za nekatero zelo dobro prizore, zato pa igra igralcev — razen starega cerkovnika (Enrique Muñoz) in nekaterih obrobnih oseb — našo filmsko publiko le težko prepriča. Od plemenitega patosa, ki ga vsilijo obdunjevanju pri mehiških filmih, pa do nepričljivičnosti je le majhen korak! Seveda pa tu ne smemo soditi preostro, ker moramo poleg nacionalnega karakterja upoštevati tudi ideološki film in scenarij, ki je res lahko zavedel igralce v delamancio. Še bolj pa dejstvo, da je romantika, ki je v Južni Ameriki nastopila veliko kasneje kot v Evropi, obdobje in ljudi obdala z legendarno glorio. Film Vojna gaučev je nabavilo podjetje za izposojanje filmov Lovčev film iz Hercegnovega. S. G.

Payne po znanem istoimenskem romanu brazilske pisateljice Marie Dezzone Fernandes. Snov je vzeta iz zgodovinskih bojev za odpravo suženjstva pod konec prejšnjega stoletja, ki se konča z zmago pristavev abolicionistov, to je osvoboditeljev suženjev. Pristaš osvoboditeljev suženjev je tudi lepa hči bogatega veleposestnika polkovnika Lemosa Ferreira Sinha Moca, od tod tudi naslov filma. Če je o-koli nje in njenega očeta namizana samo nekakšna zunanja nit dogajanja, je vendar srž in bistvo filma v realističnem in pretresljivem prikazovanju življenja, mučenja in zatiranja črncev, ki v tem filmu nekako kolektivno predstavljajo glavnega junaka filma. Avtorji tega filma se niso ustriali prikazati grozet belecev pri trpinčenju črncev suženjev in odločno stojijo na strani zatiranja. Zato je ta film v nekem smislu daleč od nekakšne sentimentalnosti Beecher-Stowove z njenim romanom Koča strica Toma, ker odkrito govori o takšni sramoti na prelomu 19. in 20. stoletja. Režiserji Tom Payne, ki je pravimo človeško suženjstvo. Režiser Tom Payne, ki se je zledevalo pri bližnjih sosedih Mehikancih in posebej tudi pri Eisensteinu, je v to črnsko epoloval znal dobro izkoristiti filmske detajle, z malce patetično fotografijo in nekakšno počasnostjo, ki pa filmu ni v škodo, pa je uspel pričarati pred nas vse tisto tragično in nečloveško vzdušje črncev in njihovih suženjstva. Tudi igralci Anselmo Duarte, Eliana Lacer, Ruth de Souza, Henrique, Ricardo Campos in drugi so poleg fotografije Rava Sturgessa prispevali vse tisto, da moremo imeti to srečanje z brazilsko kinematografijo za prijetno in vzpodbudno. Film je nabavilo podjetje za izposojanje filmov Vesna iz Ljubljane. D. Z.

ZA DOM IN DRUŽINO ILLUSTRIRANA REVUJA »T G V A R I S«

Program je obširen in so nekatera dela že začeta. Kot prvo se je začela načrtna razmejitev med gozdnimi in kmetijskimi površinami, ki je prvo delo te vrste v Jugoslaviji. Vzporedno s tem že pristopamo k čiščenju košenic in pašnikov in je že v letu 1955 bilo čiščeno od zaraslosti okrog 1000 ha košenic in pašnikov. Zemljišča, ki predstavljajo absolutno kmetijsko površine, jih je pa v desetletjih zarasel gozd, predajamo kmetijstvu. Na teh površinah se z rigolanjem in melioracijami ustvarjajo nove površine orne zemlje. Dograjujemo nedovršene gosposdarske objekte. Poleg tega pripravljamo laborate za nove građenje in izgradnjo stanovanj, nad katerimi visi težko vprašanje novih investicij. Na razstavo smo poslali nekaj od naših najboljših živali. One naj bi pokazale vztrajno in vestno delo delavcev in strokovnega kadra kmetijstva na K. G. Kočevje. Rezultati dela na obnovi kmetijskega gosposdarstva so pa najlepši prispevek v počastitev 10-letnice osvoboditve naše lepe domovine. Vsem živinorejcem pa že vnaprej iskreno čestitamo na doseženih uspehih v živinoreji.

TONO OGORELC

Kmetijsko gozdarsko posestvo po desetih letih

(Nadaljevanje in konec)

Ti dve pasmi svinj, ki sta hitrorastne in izrazite pasme za vzrejo mesnatih prašičev, bosta tudi v bodoče temelj naše pradičereje. So to sicer prašiči, ki za svojo hitro rastnost rabijo tudi veliko beljakovin, posebno beljakovin živalskega izvora, vendar v organizaciji proizvoznice kakor je danes in kakor bo tudi v perspektivi, to ne bo vprašanje. Prašiči v naši organizaciji živijo v simbiozi z govedorejo, katere daje v široki in posnetem mleku, ki ostaja pri predelavi mleka v sir in maslo, dovolj živalskih beljakovin.

še vedno, posebno pa v zimskih mesecih kritični artikeli prehrane naših mest in industrijskih središč. **VETERINARSKA SLUŽBA IN ZDRAVSTVENO STANJE ŽIVINE** V procesu živalske proizvodnje ima veterinarska služba prav tolikšnega, če ne še večje naloge od proizvajalca, ki vzgaja in redi. Lahko rečemo, da Veterinarska bolnišnica v Kočevju te naloge tudi opravlja. Ekipa veterinarjev in vet. bolničarjev bolnišnice Kočevja ima velike zasluge, da je zdravstveno stanje živine v

Razpredelnica V.				
Leta	Tuberkulonizirano govedo	Reagiralo pozitivno	%	Opomba
1949	2992	70	2,4%	2krat
1950	3022	33	1%	2krat
1951	1430	9	0,6%	1krat
1952	3492	158	4,5%	2krat
1953	1614	11	0,6%	1krat
1954	1702	5	0,29%	1krat

Kočevju danes tako, da se lahko meri z zdravstvenim stanjem živine v vsaki napredni državi v svetu. Ona ne zdravi samo obolelih živali, temveč podvzema je vnaprej vse ukrepe za preprečenje obolenj. S pomočjo te veterinarske službe so do konca zatrite najhujše živalske bolezni, tuberkuloza goveda in bruceloza goveda in svinj. Ostalih kužnih bolezni sploh ni, zatrite so pa tudi vse tako imenovane vzgojne bolezni naraščaja. Podatki o zatiranju tuberkuloze nam jasno kažejo slednost tega dela.

ZADNJE VESTI

Prihod grških gostov v Skoplje

Na železniški postaji je kraljevski par pozdravil predsednik Narodnega sobranja Makedonije Lazar Koliševski

Skoplje, 5. sept. (Tanjug) Na poti v Beograd je noč ob 20.30 s posebnim vlakom prispel v Skoplje grški kraljevski par s svojim spremstvom. Prihod visokih gostov v glavno mesto LR Makedonije je pozdravilo 21 saliv iz 12 topov. Skupaj z visokima gostoma so v Skoplje prispele tudi člani vladne delegacije pod vodstvom podpredsednika zveznega izvršnega sveta Rodoljuba Colakovica, ki je v Djevdjeliji sprejela grškega kralja Pavla I. in kraljico Frederiko ter jima želela dobrodošlico.

Na skopljanski železniški postaji, okrašeni z grškimi in jugoslovanskimi zastavami ter napisy v grškem jeziku »Zivela Balkanska zvezata«, »Zivelo jugoslovansko-grško sodelovanje!«, so grški par in njuno sprem-

nja Makedonije Lazar Koliševski je v Skoplju prvi pozdravil kralja Pavla in kraljico Frederiko. Po odigranih državnih himnah je kralj Pavle v spremstvu predsednika Koliševskega pregledal častni bataljon JLA. Nato je predsednik Koliševski predstavil grškemu kralju in kraljici visoke državne in poli-

Soglasje atomistov

PARIZ, 5. sept. (AFP). Francoski visoki komisar za atomsko energijo Francis Perrin je v govoru, ki ga je imel v francoski akademiji znanosti, podprl »posrebno zadovoljive rezultate«, dosežene na konferenci za mirnodobno izkoriščanje atomske energije.

Izjavil je, da so francoski, ameriški, britanski in sovjetski znanstveniki, ki so imeli poseben sestanek v Ženevi, da bi opredelili tehnične podatke, potrebne za izražanje učinkov reaktorjev, dosegli »odlično soglasje«.

Podajajoč dosežene rezultate, je izjavil, da so francoski, ameriški, britanski in sovjetski znanstveniki, ki so imeli poseben sestanek v Ženevi, da bi opredelili tehnične podatke, potrebne za izražanje učinkov reaktorjev, dosegli »odlično soglasje«.

Polaganje venca na grob Georgija Dimitrova

SOFIJA, 5. sept. (Tanjug). — Jugoslovanska gospodarska delegacija, ki biva v Bolgariji, je danes položila venec na grobnico Georgija Dimitrova. Polaganju venca so prisostvovali ministri za zunanjo trgovino Zivko Zivkov, namestnik direktorja protokola Stefanov, predstavniki ministrstva zunanje trgovine in veleposlanik FLRJ v Sofiji Mita Milkovič z osemsto veleposlaništvu.

Nehru o rasni diskriminaciji

NEW DELHI, 5. sept. (IIS). — Predsednik indijske vlade Nehru je danes v splošnem govoru izjavil, da bodo na naslednjem Generalnem skupščini OZN ponovno proučevali ravnanje z osebami indijskega porekla v Južni Afriki. Odgovarjajoč na zadnje vprašanje je Nehru dejal: »Na dnevnem redu Generalne skupščine sta vprašanja, ki se nanašata na diskriminacijsko ravnanje z neevropejci v Južni Afriki. Eno izmed teh se nanaša na splošni plemenski spor v Južni Afriki, ki je posledica politike plemenske razlikovanja južnoafriške vlade. O tem je komisija OZN za vprašanja plemenskega razlikovanja v Južni Afriki podala poročilo na zadnjem zasedanju Generalne skupščine, ki je sprejela resolucijo, v kateri se izražajo zaskrbljenosti zaradi spreminjanja novih zakonov in odločb vlade Južnoafriške Unije, ki pa so po mnenju komisije, v nasprotju z obveznostmi te vlade v okviru Ustanovne listine OZN. Generalna skupščina je od komisije zahtevala tudi, naj prouči plemenski spor v Južni Afriki in ji poda poročilo. Nehru je dodal, da je komisija v zadnjih nekaj mesecih pripravljala to poročilo, ki še ni objavljeno.

Deklaracija indijskih socialistov in komunistov

NEW DELHI, 5. sept. (AFP). — Socialistična in komunistična skupina poslancev indijskega parlamenta je noč objavila skupno deklaracijo, v kateri izraža kongresne namene nad resolucijo kongresne stranke proti prihodu mirnih demonstrantov na ozemlje Goe. Deklaracija poudarja, da bo ljudstvo Goe sodilo, »da ga je indijska vladajoča stranka izdala« in da ta poslaniška skupina ne more sprejeti enostranske resolucije kongresne stranke.

Ostavka Salaha Salema

KAIRO, 5. sept. (AFP). Oseba, ki je bilu majorju Salemu, je danes izjavila, da je »major Salaha Salem podal ostavko tako na ministrski položaj, kakor tudi na članstvo v revolucionarnem svetu«. Iz tega vira se je zvedelo tudi, da se je bivši minister za nacionalno orientacijo po lovil od predsednika vlade polkovnika Nasserja. Salem bo morala oditi na odmor v inozemstvo. Na izključitve o možnosti, da bo odpotoval v Sveto, kjer se zdravi njegov sin, že dve leti za otroško paralizo.

Poziv Arabcem za zavrnitev nove ameriške politike

BAGDAD, 5. sept. (Reuters). — Skupina irakskih poslancev pod vodstvom predsednika skupščine skopskega odbora za vojska vprašanja Teflika Amuhbara je danes pozvala vse arabske vlade, naj zavrnejo novo ameriško politiko, ki jo je podal ameriški zunanji minister Dulles v nedavnem govoru, ko je nemudil javstva za izražanje arabske meje. Poslanci so objavili deklaracijo, v kateri izjavljajo, da je nova ameriška politika, ki jo podpira tudi britanski Foreign Office, usmerjena na podporo Izraelu proti Arabcem.

ŠPORT

Splitski Mornar je večeraj v kvalifikacijski tekmi za državno prvenstvo premagal KPK iz Korčule s 3:1 (2:1) v vaterpolu in s 8:0 v plavanju. V vaterpolu je vodil Jugoslavija, ki je v prvi polovici tekme vodila s 3:1 (2:1) v vaterpolu in s 8:0 v plavanju. V vaterpolu je vodil Jugoslavija, ki je v prvi polovici tekme vodila s 3:1 (2:1) v vaterpolu in s 8:0 v plavanju.

Priprave kanclerja

Bonn, 5. sept. (AP) Zahodnonemški kancler Adenauer, ki končuje zadnje priprave za odhod v Moskvo, je danes povabil tri parlamentarne voditelje in se z njimi razgovarjal o strategiji, katero bo uporabljal nemška delegacija v razgovorih s sovjetskimi voditelji. Kancler je nad dve uri razpravljal s predsednikom in podpredsednikom zunaj-

V NEKAJ VRSTAH

London, 5. sept. (AFP). Britanski premier je danes predsedoval seji ministrov oboroženih sil, katere so se udeležili načelniki štabov vseh treh vrst orožja. Seja je bila neposredno po sestanku britanske vlade, ki je trajal tri ure. Sodijo, da je vlada proučevala možnost za skrajšanje sedanjega dveletnega obveznega vojaškega roka.

KNJIGOVODJO

spособnega za knjiženje, išče KOBILARNA TURNIŠČE PRI PTUJU. Nastop takoj ali po dogovoru. Osebe s prakso v kmetijskem knjigovodstvu imajo prednost. — Stanovanje prekrbljeno. — Lastnoočno pisane ponudbe s kratkim življenjepisom in z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite na gornji naslov, pošta Ptuj, p. p. 48 — Plača po uredbi.

SPORT

Fuderer vztraja na tretjem mestu

Bronstein premočno vodi — Rabar še vedno na polovici

Do slovesne razglasitve rezultatov bomo vsakemu udeležencu vpisali še osem ali devet rezultatov: 1. 1/2, 0. Če kdaj, tedaj gre sedaj pa zares vsem, razen šestem, sedem in osemstoletni na dnu lestvice, ki se morajo hoče noče sprizniti z zlo usodo. Za vse ostale pa v zadnjem finišu velja: zaigrati na vse ali nič in morda v zadnjem trenutku le še ujeti vlak za turnir kandidatov ali pa nikakor ne dopustiti, da bi se ga znebili iz vode skupine in kot tekmeča za eno izmed prvih devetih mest.

PRED STARTOM PRIMORSKIH NOGOMETAŠEV

Na nedavnem sestanku nogometnih društev Primorske v Sempetru pri Gorici je bilo sklenjeno prirediti s tekmovalcem v novoustanovljeni primorski ligi v nedeljo dne 18. septembra. Obenem je bil sprejet sklep, da se gorški podvezji pridruži tudi kopriški skupno primorsko nogometno društvo, ki je tudi odločitev, da bodo morali vsi klubi obvezno tekmovali tudi z mladinskimi ekipami — vsakokrat pred članskimi. Te tekme bodo štele za točke in bodo prav gotovo koristile razvoju mladih nogometišev na Primorskem. Če katero koli društvo za tekmovalje ne bo prišlo tudi z mladinskimi moštvi, bo kaznovano, vino, ribe, konzerve, marmore, eterična olja in drugo blago, uvažala pa razne stroje, strojne dele, posebna orodja, kemikalije, galanterijsko in drugo blago.

NOVA PLANINSKA POT K UTRUJENEMU STOLPU

Po naših planinah je vedno več dobrih, lepih in tudi novih poti, ki povezujejo čimveč najlepših krajev in kotov po njih. Povsod je zdaj lepo, posebno pa še v teh dneh, ko se poletje naha, v zgornjih jesen in so tudi planinci ukaali najugodnejše vreme.

NOGOMET MED LJUBLJANO IN VRHNIKO

Na pobudo TVD Partizana iz Loga pri Brezovici se je pred tremi tedni začelo zanimivo prvenstveno tekmovalje podeljenje kegljskega prvenstva tekmovalcev posameznikov, popoldne pa so se začela po ekvanti.

SVETOVNO PRVENSTVO V KEGLJANJU

Essen, 5. sept. Večera dopoldne so bila zaključena na svetovnem kegljskem prvenstvu tekmovalcev posameznikov, popoldne pa so se začela po ekvanti. Na asfaltnih kegljiščih so dosegli največ uspehov udeleženci iz Vzhodne Nemčije med katerimi je njihov mladi reprezentant Luther z veliko premočno zasedel prvo mesto pred Avstrijcem Heidvogelom. Najboljši Jugoslovian je bil Avgust Likovnik, ki je z 856 podrtimi keglji zasedel peto mesto in pustil za seboj vse Francozce, Švabce, Čeha, Nizozemce in ostale. Dosedanji svetovni prvak Avstrijec Baierl je prišel konaj na 41. mesto. Favorit v tej disciplini Čeh Hlanička si je priboril osmo mesto.

DUSAN SIMIĆ ŽUTRAT

SE TEŽE UMIRAJE

SE TEŽE UMIRAJE

»Ali jo bo odstranil Ivan? Kaj praviš Nikola?« ga je vprašal Dule-Dudule. To vprašanje je mučilo vse prisotne. »Bo, vsekakor! In sicer kar z železnim drogom, kako naj bi drugače!« je rekel starec ponosno kakor človek, ki tudi sam sodeluje pri velikem početju.

V sadovnjaku zbrani ljudje so se zopet vzemirili. Ko je prodrlo do Ivana to mrmanje, se jih je zopet spomnil. Nanje je namreč popolnoma pozabil med svojim nevarnim delom. Kri mu je udarila v obraz, ki je zažarel. Sedaj je prvič začutil pogledje ljudi, kakor da bi ga žgali.